

Eläinlääkäriasema Status Oy

Kilpailulain noudattaminen Tampereen ja Pirtevan pieneläinpäivystyksen julkisessa hankinnassa

Asian tausta

Kilpailu- ja kuluttajavirastossa (jäljempänä "KKV" tai "virasto") on ollut vireillä asia, joka koskee Eläinlääkäriasema Status Oy:n menettelyä. KKV:n saamien tietojen mukaan yrityksenne edustaja on ehdottanut kahdelle muulle Tampereen seudulla eläinlääkäripalveluja tarjoavalle yritykselle pieneläinpäivystyksen hintojen nostamista ja tiettyä lähtöhintaa Tampereen ja Pirtevan pieneläinpäivystyksen julkisen hankinnan kilpailutuksessa¹.

KKV:n kirjeen tarkoituksena on muistuttaa kilpailuoikeuden soveltumisesta liiketoiminnassa. Tässä kirjeessä KKV antaa teille tietoa kilpailulain (948/2011) sisällystä ja kehottaa teitä huolehtimaan, että yrityksenne noudattaa kilpailulakia.²

Kilpailulain sisältö

Kilpailulain 5 §:ssä kielletään elinkeinonharjoittajien väliset sopimukset ja menettelytavat, joiden tarkoituksena tai seurauksena kilpailu merkittävästi estyy, rajoittuu tai vääristyy. Kiellettyjä ovat erityisesti sellaiset sopimukset tai menettelytavat, joilla suoraan tai välillisesti vahvistetaan osto- tai myyntihintoja taikka muita kauppaehtoja.

Käytännössä kilpailulain 5 § tarkoittaa sitä, että kaikki elinkeinonharjoittajien väliset suorat tai epäsuorat yhteydenotot, joilla pyritään vaikuttamaan kilpailijan käyttäytymiseen tai joilla paljastetaan yhtiön oma suunniteltu markkinakäyttäytyminen kilpailijalle, ovat kiellettyjä. Pelkkä yhteydenotto, joka muodostuu yrityksestä päästä sopimukseen hinnoista, on kilpailulain 5 §:n nojalla kielletty. Sillä, sitoutuvatko tai vahvistavatko elinkeinonharjoittajat lopulta yhteydenotoissa sovitun menettelyn, ei ole merkitystä. Oletuksena on, että elinkeinonharjoittajien väliset yhteydenotot vaikuttavat niiden markkinakäyttäytymiseen.

Kartellit ovat kaikkein vakavimpia kilpailunrajoituksia. Julkisen hankinnan kilpailutuksiin kohdistuvissa tarjouksetarjeluissa keskenään kilpailevat elinkeinonharjoittajat sopivat esimerkiksi kilpailutukseen tarjottavien tuotteiden tai palveluiden hinnoista tai hinnankorotuksista. Sopimisen lisäksi pelkkä tietojenvaihto yritysten suunnitelluista tarjouksista tai tavoitelluista hinnoista voidaan tulkita

¹ Hankinta TRE:4540/02.07.01/2025.

² Valtioneuvoston asetus kilpailu- ja kuluttajavirastosta 728/2012 1 §:n 4 kohta.

tarjouskartelliksi. Kartellit aiheuttavat taloudellista vahinkoa asiakkaille, markkinoille ja koko yhteiskunnalle. Tarjouskartellit nostavat julkisilla varoilla hankittavien tuotteiden ja palveluiden hintoja.

Elinkeinonharjoittajan ei katsota olevan mukana kilpailunrajoituksessa, mikäli tämä irtisanoutuu muiden elinkeinonharjoittajien tekemästä kilpailunvastaisesta aloitteesta tai ilmoittaa siitä kilpailuviranomaisille.

Vakavissa kilpailunrajoituksissa virasto esittää yleensä markkinaoikeudelle seuraamusmaksujen määräämistä menettelyyn osallistuneille elinkeinonharjoittajille, jollei menettelyä ole pidettävä vähäisenä tai seuraamusmaksun määräämistä kilpailun turvaamisen kannalta muutoin perusteettomana. Seuraamusmaksu voi olla enimmillään 10 prosenttia kunkin elinkeinonharjoittajan liikevaihdosta.

Menettely

KKV on selvittänyt Tampereen pieneläinpäivystyksen kilpailutuksessa vuonna 2025 tapahtunutta epäilyä kiellettyä tarjousyhteistyötä ja lähettänyt asiassa kilpailulain 33 §:n mukaisia selvityspyyntöjä. Selvityspyyntövastausten perusteella Eläinlääkäriasema Status Oy:n edustaja on maaliskuussa 2025 ottanut Instagram- ja WhatsApp-viestein yhteyttä kahden kilpailijansa edustajiin. KKV sai selvityspyynnön liitteenä kopiot käydyistä keskusteluista.

Käydyistä keskusteluista ilmenee esimerkiksi:

- kilpailijoille tehdyt ehdotukset nostaa pieneläinpäivystyksen hintoja
- kilpailijalle tehdyt ehdotukset asettaa Tampereen ja Pirtevan pieneläinpäivystyksen kilpailutuksen tarjousten lähtöhinnaksi miljoona euroa
- kilpailijalle esitetyt näkemykset alan nykyisestä hintatasosta ja toiminnasta jäävien katteiden matalasta tasosta.

Tällaisia yhteydenottoja keskenään kilpailevien elinkeinonharjoittajien välillä voidaan pitää alustavasti arvioiden kilpailulain 5 §:n kannalta ongelmallisina. Jokaisen elinkeinonharjoittajan on määrättävä itsenäisesti kaupallisesta toiminnastaan markkinoilla, jolloin yhteydenotot, joilla pyritään vaikuttamaan kilpailijan käyttäytymiseen tai tarjottavien tuotteiden sekä palveluiden hintatasoon, ovat kiellettyjä.

Jo pelkkä *yksipuolinen* yhteydenotto ja kilpailulaissa kielletyn menettelyn ehdottaminen kilpailijalle voi muodostaa kilpailulain 5 §:n vastaisen menettelyn. Samoin oman suunnitellun markkinakäyttäytymisen, kuten esimerkiksi tulevien tarjousten paljastaminen kilpailijoille, on kiellettyä. Myöskään se, että ehdotus kilpailulain vastaisesta toiminnasta on tehty henkilökohtaisessa viestikanaavassa, ei vaikuta asian kilpailuoikeudelliseen arviointiin.

Keskusteluissa esitetyt ehdotukset eivät vaikuta johtaneen käytännössä hintatason nousemiseen kyseisessä kilpailutuksessa. Kilpailutuksen voittanut tarjous on ollut ehdotettua lähtöhintaa pienempi. Toteutunut kilpailutus vaikuttaa myös laskeneen pieneläinpäivystyksen hintaa sen aikaisemmasta tasosta. On kuitenkin syytä korostaa sitä, että jokaisen elinkeinonharjoittajan on

määrättävä itsenäisesti kaupallisesta toiminnastaan markkinoilla, jolloin yhteydenotot, joilla pyritään vaikuttamaan kilpailijan käyttäytymiseen tai tarjottavien tuotteiden sekä palveluiden hintatasoon, ovat kiellettyjä.

Jatkotoimenpiteet

KKV:n kirjeen tarkoituksena on kiinnittää yrityksenne huomio kilpailuoikeuden soveltumiseen liiketoiminnassa. Kirje ei sisällä viraston arviota tai kantaa menettelyn lainmukaisuudesta. KKV katsoo kuitenkin, että edellä kuvattuja Instagram- ja WhatsApp keskusteluja voidaan pitää alustavasti kilpailulain 5 §:n kannalta ongelmallisena. KKV kehottaa teitä tekemään kilpailuoikeudellisen itsearvioinnin yrityksenne liiketoimintakäytännöistä ja varmistamaan, että yrityksenne noudattaa kilpailulakia.

Virasto poistaa asian käsittelystä. Mikäli virasto saa uutta tietoa, jonka perusteella on syytä epäillä, että teidän tai muiden asiaan kytkeytyvien yritysten liiketoiminnassa käyttämien menettelyjen tarkoituksena tai seurauksena kilpailu merkittävästi estyy, rajoittuu tai vääristyy, virasto voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväksi.

KKV pyytää teitä toimittamaan osoitteeseen kilpailuvalvonta@kkv.fi viimeistään **31.8.2026** kuittauksen siitä, että olette vastaanottanut tämän kirjeen.

Lisätietoja

Kilpailulain sisällöstä lisätietoja saa esim. KKV:n verkkosivuilta.³ Lisätietoja tämän kirjeen sisällöstä antavat johtava asiantuntija Vilhelmiina Ihamäki (puh. 029 5053166) sekä tutkimuspäällikkö Pekka Mattila (puh. 029 505 3324). Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Johtaja

Valtteri Virtanen

Johtava asiantuntija

Vilhelmiina Ihamäki

³ <https://www.kkv.fi/kilpailuasiat/>